

IN MEMORIAM

PROF. DR. SC. HRVOJE KAČIĆ (1932. – 2023.)

U nizu velikana hrvatskog pomorskog prava, profesor Kačić bio je poseban jer je na jedinstven način povezao pravnu i brodarsko-poslovnu praksu, rad u domaćim i međunarodnim organizacijama i udruženjima te znanstveni rad na razvoju pomorskog prava, uz brigu za poticanje i promoviranje mladih kolega. Uz te značajke, treba dodati i njegovo mjesto u nastavljanju bogate dubrovačke pomorskopravne tradicije, što je posebno istaknuo akademik Vladislav Brajković. On je u predgovoru knjige *Naknada štete u slučaju sudara pomorskih brodova*, koja je proizašla iz doktorata profesora Kačića i tiskana 1968. godine, napisao sljedeće:

»...davne stanovnike naših obala more [je] dovelo već od najstarijih dana poznate nam historije u najširi kontakt s ostalim svijetom... koji je našem pomorstvu, kroz stoljetni razvitak naših primorskih autonomnih gradova i napose našeg Dubrovnika, pribavio neprolaznu slavu i današnji ponos. ... Dubrovniku je uspjelo da... po mnogim spomenicima pomorskih znanosti i pomorskog prava pribavi historijski primat. ... Posve je onda shvatljivo što moreplovstvo... nalazi na nepresušnom vrelu pomorskih tradicija nadahnuća za novi preporod... u izučavanju pomorske norme na žarištu pomorskopravne baštine, kao što je baš tretiranje aktuelnog problema naknade štete u slučaju sudara pomorskih brodova iz pera jednog mladog naučnog radnika u Dubrovniku dra Hrvoja Kačića.«

Profesor Kačić rođen je u Dubrovniku 1932. godine. Diplomirao je 1956. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon vježbeničkog staža na Općinskom sudu u Dubrovniku i Visokom trgovačkom sudu u Zagrebu te nakon položenog pravosudnog ispita (1960.), zaposlio se u brodarskoj tvrtki Atlantska plovidba u Dubrovniku (1961.). Doktorirao je 1964. godine na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Odvjetnički je ured otvorio 1989. godine u Zagrebu.

Kao pravnik praktičar, radio je za Atlantsku plovidbu i druge brodare i brodogradilišta, za banke na nizu transakcija kod kupoprodaje brodova i naručivanja novogradnji, kao i njihovu financiranju, te u nagodbama, parnicama i arbitražama vezanim za komercijalne sporove iz iskorištavanja brodova i pomorske nezgode. Neke su od njih privukle veliku pažnju javnosti. Na primjer, potonuće broda *Cavtat* u talijanskim vodama 1974. godine i talijanskog broda *Brietta Montanari* pokraj Šibenika 1984. godine, oba su bila natovarena teretima

opasnim po okoliš čije je zbrinjavanje zahtijevalo vrlo složene tehničke postupke i otvorilo niz pravnih pitanja vezanih za naknadu štete; sudar tegljenog broda *Sealady*, u vlasništvu Brodospasa, i američke nuklearne podmornice *USS Von Steuben* pokraj Gibraltara 1968. godine gdje je potonja morala nužno izroniti, a u konačnici je rezultiralo pobjedom Brodosplita u sporu pred sudom u New Yorku; masovne eksplozije dvaju tankera *Petrogen* i *Camponovia* 1985. godine u Algesirasu koja je ubila šesnaest osoba, ozlijedila četrdeset, dok ih je devetnaest proglašeno nestalim, a šteta na postojanjima rafinerije i gubitak zarade zbog prekida proizvodnje bila je ogromna.

Za profesora Kačić može se reći kako je svojim autoritetom i angažmanom bio poput svjetionika i vodilje pomorsko-privredne zajednice. Kroz rad u komisiji brodarka pri Croatia osiguranju, seminare i savjetovanja, stručne i znanstvene članke te spremnost da svakome pomogne savjetom ili informacijom, upoznao je kolege s novostima i trendovima u svjetskom brodarstvu i osiguranju te predlagao načine kako im se prilagoditi. Bio je uključen u rad na pomorskom zakonodavstvu i zalagao se za uvođenje rješenja koja bi olakšala poslovanje privrede. Tako je, na primjer, na njegov prijedlog u Pomorski zakonik uvedeno pravo hipotekarnog vjerovnika da osim sudske prodaje može preuzeti posjed nad brodom u slučaju propusta hipotekarnog dužnika u ispunjenju njegovih obveza. Time se vjerovniku omogućavalo preuzeti nadzor nad brodom i dovesti ga u luku povoljnu za sudska prodaju, što je afirmiralo hrvatski upisnik kod inozemnih zajmodavaca. Uz navedeno, sudjelovao je u raspravama o organizaciji osiguranja u Republici Hrvatskoj, pa je tako i 1970. godine inicirao vraćanje imena Croatia pripadajućem osiguravajućem zavodu koje je bilo promijenjeno nakon Drugog svjetskog rata. Veliku je pažnju posvećivao usavršavanju i napredovanju mladih kolega, u što je ulagao sav svoj utjecaj, jer je upravo tako brinuo o unapređenju struke.

Bio je aktivan u mnogim organizacijama. Osim što je bio član Hrvatskog društva za pomorsko pravo te član Upravnog odbora, bio je i titularni član Međunarodnog pomorskog odbora (Comité Maritime International – CMI), te je u njegovu radu sudjelovao kroz razne odbore. Sudjelovao na konferencijama CMI-ja u Ateni (1962.), New Yorku (1965.), Tokiju (1969.), Hamburgu (1974.), Rio de Janeiru (1977.), Montrealu (1981.), Lisabonu (1985.), Parizu (1990.), Vancouveru (2004.), Dubrovniku (2007.) i Ateni (2009.). Kao član nacionalnog izaslanstva, prisustvovao je nizu sastanaka UNCTAD-a i na brojnim zasjedanjima raznih diplomatskih konferencija na kojima su razmatrana pitanja pomorskog osiguranja i prijevoza robe morem, sudjelujući, također, u radnim skupinama i odborima za izradu nacrti akata tijekom pripremnih aktivnosti za različite međunarodne pomorske konvencije. Od 1970. do 1974. godine bio je predsjednik Stalnog

pravnog odbora Međunarodne udruge brodovlasnika (International Shipowners' Association – INSA) u Gdyniji. Od 1981. do 1985. godine bio je član Izvršnog odbora Međunarodne udruge havarijskih likvidatora (International Association of Average Adjusters) u Antwerpenu, dok je od 1980. do 1994. godine bio direktor UK P&I Cluba i član Izvršnog odbora Međunarodnog udruženja supervizora osiguranja (International Association of Insurance Supervisors – IAIS).

Kao sveučilišni profesor, bio je i pročelnik Pomorskog odjela Sveučilišta u Dubrovniku i nositelj nekoliko kolegija na poslijediplomskim studijima na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu i na Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku. Bio je pozvani predavač na brojnim sveučilištima u Italiji, Velikoj Britaniji, Belgiji, Nizozemskoj, Norveškoj, Španjolskoj, SAD-u, Kini, Nigeriji, Austriji, Njemačkoj, Rusiji, Japanu, Singapuru i Novom Zelandu. Objavio je nekoliko monografija i niz članaka koji pokrivaju razne aspekte pomorskog prava.

Uz pravničku karijeru, ostavio je i dubok trag svojim angažmanom u procesu stjecanja hrvatske neovisnosti, međunarodnog priznanja i višestranačke demokracije. Na prvim demokratskim izborima 1990. godine, izabran je u Hrvatski sabor kao nezavisni kandidat, a zatim za predsjednika saborskog Odbora za vanjsku politiku.

U rujnu i listopadu 1991. godine predstavljao je Republiku Hrvatsku na Konferenciji o bivšoj Jugoslaviji u Haagu kao član izaslanstva Hrvatskog sabora pri Vijeću Europe, parlamentarne skupine u Srednjoeuropskoj inicijativi. Od 1994. do 2001. godine bio je predsjednik Državne komisije za granice Republike Hrvatske. Putem svojih poslovnih veza dolazio je do utjecajnih ličnosti svjetske politike kod kojih je zagovarao hrvatsku neovisnost i slobodu. O tim je vremenima napisao knjigu *U službi domovine* koja je doživjela tri izdanja i bila prevedena na nekoliko svjetskih jezika. Također je napisao i knjigu *Dubrovačke žrtve – jugokomunistički teror na hrvatskom jugu 1944. i poratnim godinama (početak Bleiburga)* koja govori o dugo prešućivanim žrtvama totalitarizma.

Profesor Kačić bio je i svjetski poznati vaterpolist. Kao državni reprezentativac, od 1950. do 1961. godine, nastupio je na Europskom prvenstvu u Beču (1950. godine, brončana medalja), Olimpijskim igrama u Melbourneu (1956. godine, srebrna medalja), Europskom prvenstvu u Budimpešti (1958. godine, srebrna medalja), Mediteranskim igrama u Bejrutu (1959. godine, zlatna medalja) i Olimpijskim igrama u Rimu (1960. godine, četvrto mjesto). Tri je puta biran u najbolju vaterpolsku momčad svijeta (1956., 1957. i 1960. godine). Sa svojim je klubom, dubrovačkim Jugom, osvojio 1950. i 1951. godine državno prvenstvo.

U sebi je nosio duh dubrovačkog renesansnog čovjeka s interesima i aktivnostima u mnogim područjima, pri čemu je dostigao svjetske razine, bilo da je

riječ o sportu, politici i diplomaciji, pravničkoj struci ili znanosti. Kroz život su ga vodile vrijednosti slobode i pridonošenja boljitku zajednici, koje su kao *libertas* zapisane na zastavi Dubrovačke Republike i *publica curate* uklesane na navratku Vijećnice Kneževa dvora. Zbog svojih nacionalnih i političkih uvjerenja imao je poteškoća u životu, ali usprkos nevoljama uspio je sačuvati svoj ljudski integritet.

Njegovi prijatelji i kolege pamtit će ga kao dobrog, otvorenog i velikodušnog čovjeka, koji je živio po svojim načelima slobode, otvorenosti, marljivosti i predanog rada, uvijek spremnog za razgovor, suradnju i pomoć kako bi svijet učinio boljim mjestom za život.

Dr. sc. Petar Kragić